



Research Article

ENHANCING SOCIAL COHESION IN THE AGING SOCIETY WITH AN ADDITIONAL COURSES ABOUT KNOWLEDGE INTEGRATION OF LOCAL CULTURE IN ORDER TO LIVE TOGETHER IN A QUALITY SOCIETY FOR GRADE 3 STUDENTS

การยกระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Received: February 13, 2023

Revised: May 27, 2023

Accepted: June 6, 2023

Khak Boonmatun^{1*}

แขก บุญมัทน์^{1*}

¹Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University, Phetchabun 67000, Thailand

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

*Corresponding Author, E-mail: Khak.boon@pcru.ac.th

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the necessary needs for additional courses development, 2) to create additional courses, 3) to try out the additional courses by comparing the social cohesion, and 4) to assess the additional courses, implemented by research and development in 4 phases: 1) study the needs by document synthesis Interview with curriculum experts culture and 30 elderly people. The data were confirmed by focus group discussions with 10 experts; 2) prepare additional courses and assess the curriculum quality of additional subjects with 18 teachers; 3) trial with 30 students in One Group Pre-Posttest Design and interview with 21 parents; and 4) assess the curriculum with teachers, parents and 34 students analyzed the mean, standard deviation and comparing social cohesion by dependent t-test, it was found that 1) the course was the most necessary, 2) additional courses consist of principles, aims, and important competencies of learners. desirable characteristics, structure, course description learning outcomes scope of content, study time, guidelines for organizing learning activities media/learning resources measurement and evaluation. The contents consisted of 1) family members and roles and responsibilities of children towards fathers, mothers, guardians and relatives, 2) taking care of family members consisting of stepping, washing and soaking feet with herbs, 3) costume sweeping, mopping, helping to lift, store dishes, bowls, and 4) behavior appropriately. The way of organizing activities is focused on students. The teachers work with learners to search for knowledge and create a body of knowledge. Family practice There were

media/learning resources: 1) knowledge sheets, 2) activity sheets, 3) pictures, 4) internet, and 5) own home/family. The measurement and evaluation methods were used as follows: 1) knowledge: pre-test and post-test check the activity sheet, 2) process skills use the observation of operational behavior operational behavior recording and quality assessment results for additional courses, 3) students had higher post-learning social cohesion than before at the statistical significance level of 0.01, and 4) input side process and productivity were at the highest level.

Keywords: Social Cohesion, Aging Society, Additional Courses, Local Culture

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม 2) สร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม 3) ทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยการเปรียบเทียบแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม 4) ประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ดำเนินการโดยการวิจัยและพัฒนา 4 ระยะ คือ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็น โดยสังเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ผู้รู้ด้านหลักสูตร วัฒนธรรมและผู้สูงอายุ 30 คน ยืนยันข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน 2) จัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และประเมินคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกับครู 18 คน 3) ทดลองใช้กับนักเรียน 30 คน แบบ One Group Pre- Posttest Design และสัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 21 คน และ 4) ประเมินหลักสูตรกับครู ผู้ปกครองและนักเรียน 34 คน วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมด้วย t-test แบบ Dependent พบว่า 1) หลักสูตรจำเป็นมากที่สุด เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและเน้นการปฏิบัติ 2) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เนื้อหาประกอบด้วย 1) สมาชิกในครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของบุตรที่มีต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง และญาติ 2) การดูแลสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย การเหยียบ การล้างและแช่เท้า ด้วยสมุนไพร 3) การช่วยเหลืองานในหน้าที่ ประกอบด้วย การจัดเก็บเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การกวาดบ้าน การช่วยยก จัดเก็บอาหารจาน ชาม และ 4) การประพฤติตน ให้เหมาะสม แนวการจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูร่วมกับผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และสร้าง องค์ความรู้ การปฏิบัติจริงในครอบครัว มีสื่อ/แหล่งเรียนรู้ คือ 1) ใบความรู้ 2) ใบกิจกรรม 3) รูปภาพ 4) อินเทอร์เน็ต 5) บ้าน/ ครอบครัวตนเอง ใช้วิธีการวัดและประเมินผล ดังนี้ 1) ด้านความรู้ ใช้แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ตรวจใบกิจกรรม 2) ด้านทักษะกระบวนการ ใช้การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การบันทึกพฤติกรรมการทำงาน และผลการประเมินคุณภาพ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มีความเหมาะสมในระดับมาก 3) นักเรียนมีแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) การประเมินหลักสูตรด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตอยู่ระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แรงยึดเหนี่ยวทางสังคม สังคมสูงวัย หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม วัฒนธรรมท้องถิ่น

บทนำ (Introduction)

แรงยึดเหนี่ยวทางสังคมเป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคลซึ่งอาจมีค่านิยม ความเชื่อ ความคิดที่ต่างกันและสังคมจะอยู่รอดได้ด้วยทุกคนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน (Worasiangasuk, 2016, p. 57) โดยเฉพาะในระดับครอบครัว การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ส่งผลต่อความสุขของคนในครอบครัว ก่อให้เกิดความอบอุ่นจากความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันหลายรุ่น จากรุ่นปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ ลูก ถึงหลานเหลน ซึ่งสมาชิกล้วนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และดูแลกันเป็นอย่างดีตามวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา คือ การเคารพ เชื่อฟังผู้ใหญ่ ความกตัญญูต่อบิดา มารดาหรือญาติผู้ใหญ่ซึ่งถือเป็นแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมที่สำคัญ (Wechwithan, 2014, p. 16)

จากข้อมูลของ National Statistical Office (2018) พบว่า ครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากการเกิดลดลง ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้น ทำให้วัยหนุ่มสาวที่ดูแลผู้สูงอายุลดลงจากเดิมที่มี 9 คน ดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ในปี พ.ศ. 2533 ลดลงเหลือ 5 คน ในปี 2533 และคาดว่าจะเหลือ 2 คน ในปี 2573 และเมื่อประเทศไทยก้าวสู่สังคมสูงวัย (Aging Society) ซึ่งเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไปมากกว่า 10% หรือมีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 7% ดังนั้นในสังคมสูงวัยจะมีผู้สูงอายุจำนวนมากขึ้น แต่ผู้ดูแลผู้สูงอายุกลับลดลง และมีความคิดเห็นที่เปลี่ยนไปซึ่งเห็นได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรอายุ 13 ปี เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ พบว่า 1 ใน 10 ของผู้ให้ข้อมูลมีความคิดว่า ผู้สูงอายุ (80 ปีขึ้นไป) เป็นภาระแก่บุตรหลานหรือครอบครัว และมีความรู้สึกว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่น่าเบื่อ และยังพบประเด็นน่าเป็นห่วงคือ มีเด็กอายุ 0-17 ปี ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 19.3 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 22.8 ในปี 2554 (National Statistical Office, 2018) รวมทั้ง Pothisita (2009) อธิบายการเปลี่ยนแปลงครอบครัวไทยในปัจจุบันว่ามีรูปแบบความหลากหลายมากขึ้น เช่น ครอบครัวที่มีสมาชิกหลายคน แต่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ หรือครอบครัวข้ามรุ่น ที่มีรุ่นปู่ย่า ตายายกับรุ่นหลาน ส่วนพ่อแม่ย้ายถิ่นไปทำงานอยู่ที่ยื่น ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวกับผู้ปกครอง ไม่มีความรับผิดชอบ ละเลยบทบาทหน้าที่ ละเลยสุขภาพ เด็กบางคนมีความรุนแรง หมกมุ่นและกระทำความผิดในลักษณะเดียวกับเกมหรือละครที่มีความรุนแรงทำให้เด็กมีความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง โดยเฉพาะวัยเรียนนั้นยังไม่สามารถแยกแยะสถานการณ์จริงและจินตนาการหรือสิ่งที่เกิดขึ้นได้ (Wongrattana, 2008)

จากสภาพดังกล่าว Department of Women's Affairs and Family Development (2010) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำให้ครอบครัวเข้มแข็งโดยการส่งเสริมให้ครอบครัวได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กในทางที่พึงประสงค์อันจะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดี ซึ่งโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นี้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรที่ทันต่อตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีเนื้อหาให้ทันสมัย เน้นประเด็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ร่วมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นตามความเหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับการศึกษาเชิงประจักษ์โดย Center on Conflict, Development, and Peace building (CCDP) (Paffenholz, 2010) ที่เสนอว่า โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทต่อการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญกับเด็กในวัย 9-10 ขวบ ซึ่งเป็นวัยที่พร้อมจะเผชิญและรับผิดชอบต่อตนเองในทุกๆ ด้าน ดังที่ Siriwannabut (2013, p. 3) กล่าวถึงวัยนี้ว่า เป็นวัยคาบเกี่ยวกับระยะก่อนวัยรุ่น ลักษณะพัฒนาการสำคัญ คือ การเตรียมตัวเพื่อเติบโตเป็นเด็กวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ที่พร้อมอยู่ร่วมกันในสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ ตนเองและครอบครัวที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมน้อย เป็นเนื้อหาที่เน้นความรู้มากกว่าการปฏิบัติ หากจะยกระดับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่เพื่อเพิ่มแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในระดับครอบครัว จึงต้องมีการสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามที่ Sancharoen (2018, p. 29) ได้ให้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมว่า เนื้อหาต้องเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

ประเพณี วัฒนธรรมและความต้องการของชุมชน จัดการเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

การยกระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยจึงถือเป็นนวัตกรรมในการเตรียมคนเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพผ่านกระบวนการหล่อหลอมอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอในรูปแบบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในระบบการศึกษาและหลักสูตรถูกออกแบบให้เป็นแบบบูรณาการทั้งเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งองค์ความรู้เน้นการบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ อันจะส่งผลต่อความอบอุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและยกระดับให้ทุกช่วงวัยอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ด้วยการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่คำนึงถึงความสุขของสมาชิกในครอบครัวเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการยกระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้งในครอบครัวและสังคมอันส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีความสุขและเพิ่มแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเปรียบเทียบระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยของผู้เรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
4. เพื่อประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยนี้เป็นโครงการย่อยในชุดโครงการ การยกระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคม สูงวัยเพื่อคุณภาพผู้สูงอายุ 4 มิติในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนภาคบังคับ ใช้เวลา 3 ปี ปีนี้เป็นปีที่ 2 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม สังคมสูงวัย หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จิตวิทยาพัฒนาการวัยเด็กตอนปลาย การบูรณาการ วัฒนธรรมท้องถิ่นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินงาน 3 กิจกรรม คือ 1) สัมภาษณ์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม **ผู้ให้ข้อมูล** เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวัฒนธรรมท้องถิ่นและผู้สูงอายุ 30 คน เลือกแบบเจาะจงกับผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนด เต็มใจและมีเวลาในการให้ข้อมูล **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ แบบสัมภาษณ์ มีค่า IOC ระหว่าง 0.8-1.0 **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** โดยการสัมภาษณ์ตามสถานที่ วัน และเวลาที่นัดหมาย **การวิเคราะห์ข้อมูล** ใช้วิธีการสรุปอุปนัย 3) ยืนยันความถูกต้องของข้อมูล **ผู้ให้ข้อมูล** คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านผู้สอน ด้านสุขภาพ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและด้านผู้สูงอายุ ด้านละ 2 คน รวม 10 คน เลือกแบบเจาะจงโดยกำหนด

คุณสมบัติ คือ มีประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องมากกว่า 5 ปีขึ้นไป **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** ใช้การสนทนากลุ่มทางสื่อออนไลน์ จำนวน 4 ชั่วโมง **การวิเคราะห์ข้อมูล** โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 สร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินงาน 2 กิจกรรม คือ 1) สังเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 เพื่อสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) ประเมินคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม **ผู้ให้ข้อมูล** คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 18 คน เลือกแบบเจาะจง **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่า IOC ระหว่าง 0.8-1.0 **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** โดยผู้วิจัยแจกและรับแบบประเมินกลับด้วยตนเอง **การวิเคราะห์ข้อมูล** โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 นำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้กับนักเรียน **ผู้ร่วมการทดลอง** เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน **เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** มี 4 ชนิด คือ 1) หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร 2) แบบทดสอบก่อน-หลัง มีค่า IOC = 0.80 มีค่า KR₂₀ = 0.85 3) แบบประเมินระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม ค่า IOC = 0.80 มีค่า KR₂₀ = 0.72 4) แบบสัมภาษณ์เรื่อง แรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับผู้ปกครอง มีค่า IOC = 0.80 **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการตามหลักสูตร เป็นเวลา 3 วัน 20 ชั่วโมงให้กับครูเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียน จากนั้นครูทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกับนักเรียน ด้วยวิธีการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One Group Pre- Posttest Design (Wongrattana, 2008) และเมื่อทำการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 21 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ **การวิเคราะห์ข้อมูล** วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 4 ประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 **ผู้ให้ข้อมูล** เป็นครู 1 คน ผู้ปกครองนักเรียน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 34 คน **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เป็นแบบประเมินหลักสูตรตามรูปแบบการประเมิน CIPP (Stufflebeam, 1971) มีค่า IOC = 1.0 **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** แจกแบบประเมินหลักสูตรฯ ให้กับครูและมอบให้ครูแจกผู้เรียนและนัดหมายวันเวลารับกลับ โดยได้รับเครื่องมือกลับคืน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 **การวิเคราะห์ข้อมูล** วิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Results)

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีความจำเป็นมากที่สุด เนื่องจากสภาพครอบครัวเปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวข้ามรุ่น กล่าวคือ รุ่นปู่ย่าตายายอาศัยอยู่ร่วมกับรุ่นหลานส่งผลต่อความยากลำบาก ความเอาใจใส่ในการอบรมเลี้ยงดูรวมทั้งความสุขในครอบครัว ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องน้อย ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นความรู้มากกว่าการปฏิบัติ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมาเสริมความรู้จากสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยเน้นที่พฤติกรรม การประพฤติปฏิบัติจริงของนักเรียนต่อผู้สูงอายุในครอบครัวและมีเนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับ 1) สมาชิกในครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของบุตรที่มีต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง และญาติ 2) การดูแลสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย การเหยียบ การล้างและแช่เท้า

ด้วยสมุนไพร 3) การช่วยเหลืองานในหน้าที่ ประกอบด้วย การจัดเก็บเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การกวาดถูบ้าน การช่วยยก จัดเก็บอาหารจาน ชาม 4) การประพาดดินให้เหมาะสม ประกอบด้วย การทักทาย การไหว้ การทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง การเล่าเรื่อง การสื่อสารกับผู้ปกครองใช้เวลาจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 ชั่วโมงและทำการทดสอบก่อนและหลังเรียน 2 ชั่วโมง จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูร่วมกับผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ การปฏิบัติจริงในครอบครัว โดยมีสื่อ/แหล่งเรียนรู้ คือ 1) ใบความรู้ 2) ใบกิจกรรม 3) รูปภาพ 4) อินเทอร์เน็ต 5) บ้าน/ครอบครัวตนเอง ใช้วิธีการวัดและประเมินผล ดังนี้ 1) ด้านความรู้ ใช้ การ ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ตรวจใบกิจกรรม 2) ด้านทักษะกระบวนการ ใช้การสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงาน การบันทึกพฤติกรรม การปฏิบัติงาน 3) ด้านคุณธรรม ใช้การประเมินจากพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ การสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน และประเมินจากพฤติกรรมด้านความมีวินัย เครื่องมือการวัดและประเมินประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ใช้แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ใบกิจกรรม 2) ด้านทักษะกระบวนการ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงาน แบบบันทึกพฤติกรรม การปฏิบัติงาน 3) ด้านคุณธรรม ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ แบบสังเกตสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานและแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความมีวินัย

2. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มี 12 องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรและผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ดัง Table 1

Table 1

Mean and standard deviation of the results of the quality assessment of additional courses

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

รายการ	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
หลักการ	4.03	.23	มาก
จุดมุ่งหมาย	4.32	.25	มาก
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	4.06	.20	มาก
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.82	.25	มาก
โครงสร้าง	4.07	.24	มาก
คำอธิบายรายวิชา	4.06	.20	มาก
ผลการเรียนรู้	4.06	.45	มาก
ขอบข่ายเนื้อหา	4.42	.27	มาก
เวลาเรียน	3.82	.25	มาก
แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.04	.23	มาก
สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.03	.23	มาก
การวัดและประเมินผล	4.06	.24	มาก
รวม	4.07	.22	มาก

Table 1 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.22$)

3. ผลการเปรียบเทียบระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยของผู้เรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แสดงดัง Table 2

Table 2

Comparison of the level of social anchor in the aging society of learners before and after the implementation of the curriculum of grade 3 students

เปรียบเทียบระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แรงยึดเหนี่ยวทางสังคม	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	SD	t	p
ก่อนเรียน	30	12	7.03	2.43	6.34**	0.00
หลังเรียน	30	12	10.37	1.13		

**มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จาก Table 2 ระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยของผู้เรียนหลังใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 21 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว และเห็นด้วยอย่างมากที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจริงกับโดยใช้บ้านแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการดูแลผู้ปกครองซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุในครอบครัว ผู้ปกครองมีความเห็นว่า นักเรียนมีความน่ารักขึ้น นักเรียนเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น เมื่อก่อนเวลาไปหรือกลับจากโรงเรียนนักเรียนจะไหว้หรือไม่ไหว้บ้าง แต่ช่วงนี้ไหว้ทั้งไปและกลับมาทุกวัน ใช้งานง่ายขึ้น เชื้อฟุ้งหรือบอกง่ายสอนง่าย ดูแลตนเองและผู้ปกครองมากขึ้น นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการพูดคุย และช่วยเหลืองานบ้านมากกว่าแต่ก่อน มีการพูดคุยเหยียบหลัง ขา ล้างและนวดเท้า เป็นต้น ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันและมีความสุขมากขึ้น พร้อมทั้งเสนอแนะให้โรงเรียนสอนแบบนี้ต่อไป

4. ผลการประเมินหลักสูตรหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดัง Table 3

Table 3

Mean and standard deviation of additional course assessment Subject: Integrating local culture to live together in society with quality of 3rd grade students

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการ	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
การประเมินด้านบริบท	4.77	0.29	มากที่สุด
การประเมินด้านปัจจัยป้อน	4.59	0.39	มากที่สุด
การประเมินด้านกระบวนการ	4.65	0.21	มากที่สุด
การประเมินด้านผลิตผล	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.73	0.09	มากที่สุด

Table 3 ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.73, SD = 0.09)

การอภิปรายผล (Discussions)

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมยังมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องน้อยและยังไม่เน้นการปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นเพียงการเรียนรู้ที่วัดผลจากความรู้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมาเสริมความรู้จากสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยเน้นที่พฤติกรรม และการประพฤติปฏิบัติจริงของนักเรียนต่อผู้สูงอายุในครอบครัว ซึ่งครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวแห่งกลาง กล่าวคือ รุ่นหลานจะอาศัยอยู่กับรุ่นปู่ย่า ตายาย และรุ่นพ่อแม่ออกไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัวอยู่ต่างถิ่นที่สอดคล้องคล้อยกับแนวคิดของ Pitikultang (2020) ที่กล่าวถึง ความเปลี่ยนแปลงของครอบครัว ว่าเป็นความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบลักษณะของครอบครัวที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น คือ ประเภทครอบครัวแห่งกลาง ที่สมาชิกครอบครัวอยู่อาศัยร่วมกันหลังเดิวก่อนประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ 1) ประกอบด้วย ตา หรือ ยาย พ่อ หรือ แม่ บุตร 2) ประกอบด้วย ปู่หรือ ย่า พ่อหรือ แม่ บุตรสมาชิกครอบครัว 3) ประกอบด้วย ลุง ป้า น้า อา ตา หรือ ยาย ปู่ หรือ ย่า ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของคู่สมรส อยู่ร่วมกันพร้อม พ่อ แม่ บุตร โดยมีลักษณะของครอบครัวแห่งกลางคือ บุตร อาศัยอยู่ร่วมภายใต้การเลี้ยงดูของสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกันโดย พ่อและแม่ อาศัยต่างจังหวัดเพื่อการทำงานหาเงินส่งกลับให้ครอบครัวในการใช้จ่ายดูแลบุตรตนเอง และกลับบ้านเยี่ยมครอบครัวเป็นครั้งคราว จากลักษณะของครอบครัวดังกล่าวข้างต้นส่งผลต่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเริ่มจากครอบครัว ซึ่งจากการวิจัยพบว่า รุ่นหลานที่มีความต้องการการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากรุ่นปู่ย่าตายาย ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย เกิดความขัดแย้งและความคับข้องในครอบครัว ที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) รุ่นหลานมีลักษณะนิสัยแข็งกร้าว ดื้อรั้น เพราะรุ่นปู่ย่าตายายตามใจ ด้วยรุ่นพ่อแม่เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว 2) รุ่นปู่ย่าตายายปล่อยปละละเลยรุ่นหลาน ซึ่งทั้ง 2 ประการนี้ส่งผลต่อแรงยึดเหนี่ยว ทางสังคม เช่น การนอนดึกตื่นสาย การเที่ยวเตร่ การเล่นเกม ดิตโซเชียล ละเอียดตอบหาหน้าที่จะต้องรับผิดชอบ และการเล่นการพนันที่มีแนวโน้มสูงขึ้น (National Statistical Office, 2018) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kullachart (2014) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง

งานประดิษฐ์จากวัสดุรีไซเคิล ที่พบว่า ต้องการให้พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม อยู่ในระดับมากที่สุด และ Larsudta (2015) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเป็นการจัดการเรียนการสอนภายใต้ความร่วมมือที่เน้นให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสภาพปัญหาของชุมชน โดยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ นำไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มี 12 องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตร เป็นไปตามองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่ Ministry of Education (2017, pp. 27-28) กำหนด ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ Sangkhasila (2016) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการแนวคิด วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาและหน่วยการเรียนรู้ บทบาทของครูผู้สอน บทบาทของนักเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เกิดจากการมีส่วนร่วมของครู กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติระหว่างใช้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นวิถีชีวิตที่ผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวคุ้นเคย แต่อาจไม่ค่อยได้ใส่ใจปฏิบัติตามนัก ดังนั้นเมื่อมีหลักสูตรที่มีเนื้อหาการมีส่วนร่วมของคนในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวจึงมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติ ทำให้ช่วยยกระดับแรงยึดเหนี่ยวของคนในครอบครัว อีกทั้งสมาชิกในครอบครัวได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนในครอบครัวมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมกำกับติดตามการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน และบุคคลในครอบครัวยังมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างตั้งใจ ต่อเนื่องตามใบกิจกรรม

3. ผลการเปรียบเทียบระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในสังคมสูงวัยก่อนและหลังใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า หลังใช้สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เนื่องจากกิจกรรมในหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อบุคคลในครอบครัว ที่สะท้อนถึงความดูแลเอาใจใส่ อันส่งผลให้แรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในครอบครัวสูงขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร เช่น การแช่เท้า การนวด การช่วยเหลือ หยิบจับสิ่งของ หรือการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกันตามวัยของผู้เรียนและในหลักสูตรมีแนวการจัดการกิจกรรม ได้แก่ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูร่วมกับผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ การปฏิบัติจริงในครอบครัว ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวล้วนเสริมสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมให้แก่ผู้เรียนเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kullachart (2014) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง งานประดิษฐ์จากวัสดุรีไซเคิล ที่พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนน้อยกว่า หลังเรียน มีทักษะภาคปฏิบัติการทำงานกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90.97 ระดับคุณภาพดีมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70 และมีคะแนนด้านคุณภาพผลงาน คะแนนโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 90.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Larsudta (2015) ที่ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรมีความง่ายต่อการนำไปใช้ ทั้งในส่วนของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ การวัดและการประเมินผลซึ่งไม่เพิ่มภาระให้กับครู เพราะเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและที่สำคัญ ช่วยยกระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่มีลักษณะเป็นครอบครัวแห่งกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหลักสูตรจึงตอบสนองความต้องการของครู นักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับกับงานวิจัยของ Kaewdonhan (2019) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มหัศจรรย์หนอนไหม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ใช้หลักสูตรต้องศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรยืดหยุ่นเวลาเรียนให้สอดคล้องกิจกรรม โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง มีครูผู้สอนและบุคคลในครอบครัวเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลการใช้หลักสูตรในระยะยาว เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อยกระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 งานวิจัยในอนาคตควรศึกษาแนวทางหรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม

References

- Department of Women's Affairs and Family Development. (2010). *Survey of women's rights violations in Thailand*. Retrieved April 11, 2022, from https://www.m-society.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/article_attach/127.81/17037.pdf
- Kaewdonhan, A. (2019). *Curriculum development of additional courses. magic worm Mathematics learning group Grade 1 by learning management based on the concept of STEM education* (Master thesis). Khon Kaen: Khon Kaen University.
- Kullachart, J. (2014). *The development of selective courses curriculum, on the topic of invention from recycled materials to promote the creative thinking of students in Pratomsuksa 6* (Master thesis). Maha Sarakham: Mahasarakham University.
- Larsudta, S. (2015). *The Additional Curriculum of Career and Technology Learning Strand on Cloth Products of Local Invention for Matthayomsueksa 2* (Master thesis). Maha Sarakham: Mahasarakham University.
- Ministry of Education. (2017). *Basic Education Curriculum, B.E. 2560 and amended (2nd edition), B.E. 2560*. Bangkok: Freight and Parcel Organization (R.S.P.).

- National Statistical Office. (2018). *The health care behavior of the Thai population is increasing using information from Health and Welfare Survey*. Bangkok: National Statistical Office.
- Paffenholz, T. (2010). *Civil society & peace building: A critical assessment*. Boulder: Lynne Rienner Publishers.
- Pitikultang, S. (2020). *The 9th National Conference on Family Health on "Thai Family in Social Transition"*. Retrieved May 8, 2020, from <https://iptv.mahidol.ac.th/topic/79324>
- Pothisita, C. (2009). *Science and Art of Quality Research amended* (2nd ed.). Bangkok: Amarin Printing and Printing.
- Sangkhasila, T. (2016). *The development of additional course of work-oriented experience and technology career to enhance ability for creative thing on problem solving for the grade 6 students* (Doctoral dissertation). Maha Sarakham: Mahasarakham University.
- Sancharoen, P. (2018). *The development of a supplementary course in the learning area of occupations and technology entitled "Kanom Jeen Pang Mug" for grade 5th students at Pong Sa Tue School* (Master thesis). Phitsanulok: Pibulsongkram Rajabhat University.
- Siriwannabut, P. (2013). *Developmental psychology theory*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Stufflebeam, D. L. (1971). *Educational evaluation and decision making*. Illionis: F.E. Peacock Publishers.
- Wechwithan, P. (2014). *An introduction to family theories*. Bangkok: Printmaking.
- Wonganannon, P. (2014). Excessive internet usage behavioral in adolescents. *Journal of Royal Thai Army Nursing*, 15(2), 173-178.
- Worasiangsuk, J. (2016). *Classical sociological theory*. Bangkok: M&M Laser Print.
- Wongrattana, C. (2008). *Experimental research patterns and analytical statistics: Basic concepts and methods*. Bangkok: Srinakharinwirot University.